

MÅLBRUKSPLAN FOR NORDDAL KOMMUNE

K-sak 72/97

MÅLFORM

Norddal kommune vedtok allereie i 1932 at det offisielle styringsmålet i kommunen skal vere nynorsk. Alle tilsette og kommunale organ pliktar å nytte nynorsk skriftspråk i tenesta.

SPRÅKPOLITISKE MÅL

Skriftspråket som vert nytta i kommunen, må vere så godt og variert som mogleg og liggje nær opp til talemåten i kommunen. Kommunen ønskjer eit enkelt, klart og brukarvennleg språk.

Dialekten (målføret) er ein sær viktig del av den lokale kulturarven. Å ha eit godt feste i ein dialekt gjev identitet og sjølvkjensle. Kommunen ser det derfor som ei sentral oppgåve å verne dialekten vår gjennom levande bruk og medveten utvikling.

Mykje av grunnlaget for talemålet til borna vert i dag lagt i barnehage og skulane. Det er difor viktig at vi har språkmedvitne medarbeidarar på desse stadene. Særleg er åra i barnehagen og dei første skuleåra grunnleggjande. Nynorsk og dialekt må nyttast i størst mogleg utstrekning i songar, opplesing, leikar o.a. der dette fell naturleg innhaldsmessig.

Skuleadministrasjonen og rektorane har eit særleg ansvar for å gjere dei tilsette kjende med § 40 i lov om grunnskulen. Der heiter det at læraren i ordtilfang og uttrykksmåte skal ta omsyn til talemålet til elevane. På liknande vis må dei tilsette i barnehagane ta dei same omsyna.

RETNINGSLINJER FOR SKRIFTSPRÅKET I KOMMUNEADMINISTRASJONEN

Ordleggingsmåten er kanskje den viktigaste reiskapen for å få eit flytande, lett og godt språk. Særleg viktig er det at vi nyttar aktiv og ikkje passiv setningsbygnad, og at vi har ei ordrekkjefølgje som i vanleg talemål. Unngå for mykje substantivbruk. På nynorsk er det ofte betre å bruke verb og adjektiv der det på bokmål er substantiv.

Språket vert ledigare om vi brukar ei personleg form. Såleis bør vi unngå det upersonlege *ein*. Bruk eg eller vi i staden. Det er viktig at det kan vere rom for personleg uttrykksmåte men innanfor visse gjevne rammer.

Vi bør bruke norske ord i staden for framandord så sant det let seg gjere. Ei ordliste eller ei synonymordbok er gode hjelparar her. Lokale ord og uttrykk som er i vanleg bruk i kommunen bør brukast. Dersom faglege presiseringskrav er naudsynt kan ein sete desse faguttrykka i parentes.

TILTAK

OPPLÆRING

Kommune tek sikte på å gje sakshandsamarar utan nynorsk som hovudmål tilbod om kurs og rettleiing i nynorsk språkbruk. Tilsette i skulen og barnehagane skal gjerast kjende med dei lokale tilhøva når det gjeld språkformer, dialektar og lokal kultur.

I utlysingar av ledige stillingar skal det stå at administrasjonsmålet er nynorsk.

HJELPEMIDDEL

På alle arbeidsplassar i kommunen skal det vere nynorsk ordliste og fornorskingsordbok av nyare dato, *likeeins nynorsk rettskrivingsprogram på EDB*. Dei tilsette må søkje sakkunnig hjelp i målspørsmål. I kommuneadministrasjonen bør det vere ein person som kan stå til rådvelde som rådgjevar i slike spørsmål. Dei einskilde fagetatane skal gjere seg kjende med den nynorske terminologien på sine fagfelt.

NYNORSK MATERIELL

Kommunen skal syte for at alle skjema, blankettar, kvitteringshefte og liknande som vert brukte i kommunen, så langt som mogleg er på nynorsk. Alt skriftleg tilfang som vert nytta i skulen og i barnehagar, skal vere på nynorsk så langt råd er.

STADNAMN

Byggjefelt, vegar og andre stadnamn skal få lokale namn og byggje på lokal namnetradisjon. Alle slike namn må skrivast rett og uttalen må vere i samsvar med målføret. Sjå også lov om stadnamn frå 18. Mai 1990 som gjev reglar for fastsetjing av skrivemåten for stadnamn.

SAMARBEID MED NÆRINGSDRIVANDE

Kommunen bør arbeide for å få til eit samarbeid med dei næringsdrivande i kommunen om å drive god språkrøkt i lysingar, skilting og anna marknadsføring.

LANDSSAMANSLUTNINGA AV NYNORSKKOMMUNAR

Kommunen er medlem i Landssamanslutninga av nynorskkommunar (LNK), ei samanslutning av kommunar, fylkeskommunar og interkommunale tiltak som har til føremål å fremje nynorsk språk og kultur i offentleg verksemd.